

Margari Soraluze

*Elgoibar,
Gipuzkoa
(1933-2003)*

Aurkibidea

Biografia

1933an jaio zen Elgoibarko San Lorentzo baserrian. Aita bertakoa zuen eta ama, berriz, Debako Lastur auzokoa. Bederatzi urtera arte Sallobente-Ermuarango eskolan ibili zen, eta gero eskola publikora joan zen kalera. 15-16 urterekin, umezain ibili zen Elgoibarko etxe batean. Ezkondu ostean, eskolan umeei jatekoa ematen hasi zen lanean.

Zintak

EGB-037

- **Proiektua:** Elgoibarko euskara
- **Elkarrizketatzailea(k):** Iriondo, Irune
- **Data:** 1999-01-01
- **Iraupena:** 90 min
- **Euskarria:** Mini Disc
- **Kodifikatzailea:** Agirrebeña, Aintzane
- **Transkribatzailea(k):** Odria, Ane

Pasarteak

1. Eskolan isekak, erdaraz ez jakitearren

- **Erref:** EGB-037/001
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:01:30
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Euskara » Euskararen egoera
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea

Laburpena:

1933an jaiotakoa da Margari. Erdaraz ikasteak garrantzia zuen lehenago. Beste umeez burla egiten zieten baserritarrak zirelako eta erdaraz ez zekitelako eta irakasleak ere errieta egiten zien zerbait galdetuz gero. Eskola publikoan ibili zen.

Transkripzioa

-Erdaraz ikasi ezkerro, eske eurak zela ez zakixen ez erderaz ta ez eskolan, ta eurak erderaripe gelditzen zian ba, eurentzako ez zan mundua e, euskeriakin bakarrik ez zan, eurentzako zan e, erderia jakitzia ere eskolia zala pentsatzen zaben usten dot nik.

-Karo, ta gaiñera hain indarrez sartu zan erderia hamen...

-Karo, ni "en el año treinta y tres" jaixotakua naiz e, "el año treinta y tres", oin daukaaz hiruroeta sei urte. Eta harentzako inportantia e hoixe, erderaz ikestia. Kalera bialdu nindduan beratzi urtekin hamaika arte eskolan, plaza txikixan, publiketan. Karo euskalduna ni ta beste azkoittiko bat, Miren edo, gero Upaira ezkondu zan, edade batekuak. Ta gu gaiñera hartu giñuazen orduan basarrikuak giñan ta hartu giñuazen e "Boronas! No sabéis nada!" Eta usten dot harrika ere eitten zigula kaleko umiak e, kaleko umiak e! Usten dot harrika ere eitten zigula. Tamaiña haretantxe, e! Egon e giñan [...].

-Bai, bai [...].

-Bai, bai. Halaxe eon giñan, burla...! Eta... bueno. Eta, klaro, guk maistriak zeoze esaten bazaban guk ez gendun ulertzen, ez gendun entenditzen... Guk ez gendun entenditzen haura. Eta preguntau ein biheko giñon ba aldamenekuari "Ze da hori?" e, preguntau ein biheko giñon, ta hareatik ere maistriak errita itten zizun. Berak ez zaban entenditzen guk ze esaten giñon... Klaro, harek ez zaban entenditzen gure euskaria... Ta guk ere ez beria! E? Eta aber, zela entendiuko giñan.

2. Kaleko umeek burla egiten zieten eskolan

- **Erref:** EGB-037/003
- **Iraupena:** 0:02:14. **Hasi:** 00:02:40. **Bukatu:** 00:04:54
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Euskara » Euskararen egoera
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea

Laburpena:

San Lorentzo auzoko eskolan ibili zen 9 urtera arte, baina askotan ezin izaten zen eskolara joan, etxean lanak izaten zituztelako. Gero kalera joan zen plaza txikiko eskola publikora. Senar-emazte batzuen etxean egoten zen. Kaleko umeek burla egiten zieten, "boronas" deitzen zieten. Azalpenak gaztelaniaz izaten ziren eskolan eta ez zuten ezer ulertzen.

Transkripzioa

-Aber guria, zu, beratzi urtekin. San Lorentzon ibili eskolan ta ez nitzan ixa batere juten, gaiñera; egualdi txarra zauala, ardixak zainttu biher ziela...
-Klaro, lana ta...
-Ardixak zainttu biher ziela, egualdi txarra zauala, aittari lagundu bihar niola ganau... Eske nik ez dakitt ze pasatzen zan. Ta geo kalera. Matrimonio bat bazauan hor Plaentziakua Paka edo, beti elizan —Benito pintxia edo— beti elizan zauren matrimonio bat. Ta harek ekarri nindduen haren etxera. Ta gero, ba, erderaz eta eskolan ikestera bi urtian plaza txikixan. Ze? Nik ez naban ezer ikesi. Zela ikesiko naban, ba? Ezer ez naban ulertzen eta... bueno, bueno, bueno, bueno. Gero, kaleume guztiak hartu giñuezen aurrian burlaz. Zu! Nik, harek... horrek danok egixak dia, e! Ume danak burlaz hartu giñuezen, "Boronas, no se qué" ta ze gogokin jungo giñan ba gu? Jun nahi ezta. Ta gero ikestia nahi ere ez, jakin ere ez, ta ikestia nahi ere ez. Esaten dau, e, ni eon nintzanian, hil zan Paka, San Bartolome kalia bizi zian ta harek esaten zaban gero: "Paka, eskillaria eskobatzia nahi dozu? —hola, ikesten edo, leziua zeoze ikesten ta— Nahi dozu eskillaria eskobatzia? Nahi dozu ontzixak sikatzia?" Ta beti zeoze preguntezka lana ingo niola. Osea, ez genkixen eskolan eta... gero haura tratua eskolan bertan, berriz...! Haura tratua, egixa esanda, porke guk ez gendun esplikazio bat entenditzen, guk ez genduan entenditzen esplikazio bat! Ta gure eskolia hoixe izan zan ta erderia eta zera ere bai. Ta ezebez ikesi. Ze, ze... Nik ez dakit, milagro z bizi gara, e! Esaten dot: lana ein ta bizi. Baiña ostian gaurko gaztiak daken kulturua o daken... Nik problema hori beti euki dot. Ba... Baiña, ze ingo dou, ba? Zu, holaxe jaixo giñan, holaxe hazi gara eta, ba, hamentxe sozidadian bizi gara.

3. Herri-hizkeren galera

- **Erref:** EGB-037/005
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:05:34. **Bukatu:** 00:06:14

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Aurrerantzean euskara batua nagusituko dela uste dute. Pena izan arren, denborarekin herri-hizkera galdu egingo dela pentsatzen dute.

4. Euskaraz hitz egitearren zigorrak

- **Erref:** EGB-037/007
- **Iraupena:** 0:02:30. **Hasi:** 00:06:54. **Bukatu:** 00:09:24

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Fraideak
- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Elgoibar eta beste herri batzuetako euskararen "bentania" modukoak esaten direla komentatzen dute. Hala ere, euren gurasoek ere hala esaten zuten nahiz erdaraz jakin ez. Eskolan erdaraz hitz egitearren zigorrak jartzen zituzten. Soralezko maristak oso gogorrak ziren halako kontuetan. Etxean politika konturik ez zuten entzuten, ezjakinak ziren.

5. Aita gerra denboran idiekin hildakoak garraiatzen

- **Erref:** EGB-037/008
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:09:24. **Bukatu:** 00:11:04

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia

Laburpena:

Aitak eskua "mantxua" zuen eta gerratik libratu zen; baina, hala ere, idiekin hildakoak hara eta hona eramaten ibili zen. Bere aitak komunismoaz zuen ikuspegia.

6. Politika kontuetan ezjakinak

- **Erref:** EGB-037/009
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:11:04. **Bukatu:** 00:12:19

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Falangistak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:

Politika kontuez ez zen hitzik egiten etxean, eta eurak ezjakinak ziren. Ama kalera etorri zen batean apuntatu eta Donostiara joan ziren. Han trenean sartu eta janaria ematen zieten. Bere laguna konturatu zen falangeko zerbeit zela.

7. Trapuekin egindako kopinekin jolasten zuten; sakaponak

- **Erref:** EGB-037/015
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:22:57. **Bukatu:** 00:24:27

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Sekula ez du kopinik izan, trapu zaharrekin egiten zituzten.

Elkarrizketatzaileak kontatzen du bere amak-eta artaburuekin egiten zituztela.

Kanikekin ere jolasten zuten; ze jolas egiten zuten kanikekin. Sakaponetan ere jolasten zuten eskolan.

8. Baserri inguruko jolasa: "ezkutatzen ta bilatzen"

- **Erref:** EGB-037/016
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:24:27. **Bukatu:** 00:25:47

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Baserrian eta kalean jolas desberdinak egin izan dira. Auzokoekin "ezkutatzen ta bilatzen" jolasten zuten. Aste egunean ez zuten jolasten, baserrian lana egoten zelako. Bera behizain ibiltzen zen.

9. Babak eta gereziak batzen ona

- **Erref:** EGB-037/017
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:25:47. **Bukatu:** 00:27:32

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

Laburpena:

<p>Baserriko lana ez zitzaion batere gustatzen. Udazkenean babak batzea gustatzen zitzaion eta gereziak batzen ere ona omen zen. Baina bestelako baserriko lanak gogorak dira. Gerora senarrak baratzea izan du eta han gustura ibili izan da lanean, denbora-pasa egiten zuelako eta ez derrigortuta.</p>

10. Kurutzetara erromeriara

- **Erref:** EGB-037/018
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 00:27:32. **Bukatu:** 00:29:56

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Kurutzetara joaten ziren erromeriara. Euria zegoenean, barruan egiten zen erromeria eta bestela kanpoan. Soinujoleak nortzuk izaten ziren. Kurutzeta non zegoen. Azkoitia aldean bekatu zen lotuan dantza egitea eta Kurutzetan libre zenez, Azkoitia aldeko jende asko etortzen zen. Bide erdian egiten zen dantzan. Behin kotxeei ez zieten pasatzen uzten eta multa jarriko zietela-eta

beldurtuta egon ziren. Garizuman ez zen ezer egoten eta "txakurzuloka" jolasten zuten. Ilunabarrean etxera bueltatzen ziren.

11. Erromeria kontuak; Arratera eta Santa Eufemiara egunpasa

- **Erref:** EGB-037/019
- **Iraupena:** 0:03:45. **Hasi:** 00:29:56. **Bukatu:** 00:33:41

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Domeketan egiten zen erromeria Kurutzetan. Behin auzoko 3 neskari San Migelera erromeriara joatea okurritu zitzaien. Berak lanak zituen egiteko lehenbizi. Haiek bukatu ostean San Migelera joan nahi eta berandu zela eta etxean ez zioten utzi. Arratera egun pasa joaten ziren, bokadiloa hartuta. Bokadiloak biltzeko "papel extra" erabiltzen zen. Santa Eufemiara ere joan ziren behin erromeriara bazkaria zapata kaxan hartuta.

12. Elgoibarrera eta Eibarrera "gonbidau" jaietan; treneko anekdota

- **Erref:** EGB-037/021
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:34:51. **Bukatu:** 00:36:11

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Beste toki batzuetara jaietara
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

San Bartolomeetan, izebaren etxera joaten ziren pare bat egun pasatzera; San Juanetan, Eibarrera, gonbidatu gisa. Trenean zihoazela, oiloa zeramaten opari gisa eta zakutik ihes egin omen zien. Bera ez da oroitzen, baina ahizpak beti kontatzen omen du anekdota hau.

13. Lehengo ohiturak arrotzak gaurko gazteentzat

- **Erref:** EGB-037/022
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 00:36:11. **Bukatu:** 00:36:56

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

<p>Lehengo ohiturak gaur egungo gazteei oso arotzak egiten zaizkie.</p>

14. Gereziak saltzera azokara

- **Erref:** EGB-037/024
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:38:21. **Bukatu:** 00:39:26

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

Esnea saltzera egunero jaisten zen astoarekin umetan. 11 urterekin komunioa egin ostean gereziak saltzera jaisten zen azokara. Harreman oso ona zuen bezeroekin, nahiz eta gaztetxoa izan.

15. Baserriko emakumearen bizimodu gogorra

- **Erref:** EGB-037/027
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:41:51. **Bukatu:** 00:43:36

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Etxeko baten bizimodua: ama bera ume-umea zela hil zitzaion eta sei anai eta aitarekin geratu zen bera. Eskolan San Lorentzon ibili zen pixka batean eta gero neskame joan zen baserri desberdinetara ezkondu arte. Lan gogorrak egin behar izaten zituen baserrian. Oso emakume gogorra.

16. Baserriko emakumearen bizimodu gogorra

- **Erref:** EGB-037/028
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 00:43:36. **Bukatu:** 00:45:02

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Bere senarra zortzi anai-arrebako familiakoa da, Soralezko mendi-puntan zegoen baserri batekoa. Ama aita baino lehen joaten omen zen kanpoko lan gogorrak egitera. Behiak ere berak jezten omen zituen eta etxeko lanak ere berak. Lehen, gainera, ez zegoen aurrerapenik eta lanak askoz nekosoagoak ziren.

17. 15-16 urterekin umezain etxe aberatsean

- **Erref:** EGB-037/029
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:45:02. **Bukatu:** 00:46:07

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:

Berak 15-16 urte zituela ume bat zaintzen zuen, aberats batzuen etxean. Berak jantzi dotorea zerabilen etxe hartan. Etxe hartako etxekoandreak inguruko kontuak. Josten ondo zekien eta pijama batekin trajea egiteko gai zen.

18. Lehenago arropak adabakiekin

- **Erref:** EGB-037/030
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:46:07. **Bukatu:** 00:47:52

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Izarak ez ziren plantxatzen lehenago. Adabakiak jartzen zitzaizkien izarei eta baita frakei ere. Orduan adabakiak izatea ez zen zatarra, adabakia nola jartzen zen zen garrantzitsua. Arropak askan edo errekan astintzen ziren.

19. Lasto azaoarekin argi eginda 6retako mezara

- **Erref:** EGB-037/031
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:47:52. **Bukatu:** 00:49:22

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:

<p>Etxeak mendafinarekin eskobatzen ziren. Baserrietakoak hilero goizeko 6tako mezara jaitsi behar izaten ziren kalera. "Lastazauari" (lasto azaoari) su emanda egiten zuten argi bidean.</p>

20. Euskara guztiak ulertzeko gai

- **Erref:** EGB-037/034
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:53:17. **Bukatu:** 00:53:57

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Leku guztietako euskara ulertzen duela dio. Tolosakoek poliki hitz egiten dute eta Ondarroakoek azkar. Elgoibarko auzo batetik bestera euskara ez dela aldatzen pentsatzen du.

21. Anaiak sei urte egin Iparraldean eta hango hizkera ikasi zuen

- **Erref:** EGB-037/037
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:55:41. **Bukatu:** 00:56:46

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Margariren anaiak sei urte pasa zituen Iparraldean eta handik itzuli zenean hango euskara egiten zuen. Beste batzuk Ameriketara joan arren euren euskara mantentzen dute, baina han euskararik egin ez dutelako ziurrenik.

22. Azkoitiko neskak kongregaziotik kanpora dantza lotua egitearren

- **Erref:** EGB-037/041
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 01:01:00. **Bukatu:** 01:03:05

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Kongregazioak
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Lehen ez zegoen oporrik. Baserrietan igandetan bakarrik egiten zen jai eta erromeriara joaten ziren. Hilero goizeko seietako mezara joan behar izaten ziren. *Hijas de Mar* kongregazioa. Azkoitian neskak kongregaziotik botatzen zituzten dantza lotuan egitearren.

23. Elosun apaizarekin gertatutakoa

- **Erref:** EGB-037/042
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 01:03:05. **Bukatu:** 01:05:10

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Bere senarra Elosun morroi egon zen. Iluntzeko "angelusa" jo ostean, soinu-jotzaileari beste pieza bat jotzeko eskatu zioten erromerian zeudenek. Apaiza etorri, soinua isilarazi eta izugarrizko sermoia bota zien. Gero, mezan, pulpitutik salatu zuen eta gurasoek seme-alabei errieta egin zieten. Elizak indar handia zuen. Arantzazutik sermoiak egitera etortzen ziren fraideak.

24. Neskak belauniko apaizak gonon luzera neurtzeko

- **Erref:** EGB-037/043
- **Iraupena:** 0:02:30. **Hasi:** 01:05:10. **Bukatu:** 01:07:40

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

<p>Apaizek sermoietan esaten zuten infernua hanka labean sartzea baino askoz okerragoa zela. San Lorentzon behin abadeak neska guztiak belauniko jarrarazi zituen ea gonak belauneraino iristen ziren ikusteko. Elizaren indarra. Abadeek eta medikuek agintzen zuten lehenago.</p>

25. Osaba sekula ez zen mezara joaten

- **Erref:** EGB-037/044
- **Iraupena:** 0:01:48. **Hasi:** 01:07:40. **Bukatu:** 01:09:28

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

Bere osaba batek ihes egin zuen gerra denboran eta 7 urte egin zituen gerran. 7 urte horietan, gauza asko ikusi zituen eta ez zen sekula mezara joaten.

26. Dotrina ondo zekienaren eta apaizaren arteko elkarrizketa

- **Erref:** EGB-037/046
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 01:12:53. **Bukatu:** 01:14:08

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina

Laburpena:

<p>Lehen dotrina ondo ikasten zen. Behin apaiz bati esan zion batek bera adina dotrina inork ez zekiela, dena buruz zekielako. Apaizak esan zion Jesu Kristo pertsona normala zela eta hura ere hil eta ez zela berpiztu, inor ez delako berpizten.</p>

27. Portugalera Fatimara joan zireneko kontuak

- **Erref:** EGB-037/049
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 01:18:13. **Bukatu:** 01:20:08

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

<p>Senarra eta biak Portugalera Fatimara joan zireneko kontuak. Portugalen askoz atzeratuago bizi direla komentatzen du. Eurak kotxean eta jende ugari oinez ikusi zuten, hankak odolduta eta negarrez. Hango bizipenak. Jende pobrea zegoen eta zeukaten apurra hantxe (Fatiman) botatzen zuten.</p>

28. Ezkonbidaia eta ezkondu osteko bizimodua

- **Erref:** EGB-037/053
- **Iraupena:** 0:03:27. **Hasi:** 01:26:33. **Bukatu:** 01:30:00

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Ezkondututako zirenean Pilarikak ziren eta Zaragozara joan ziren ezteibidaian. Lehenengo Bilbon egin zituzten egun batzuk. "El último cuplé" ikusi zuten Bilbon. Bi aste egin zituzten ezteibidaian. Senarrak Gasteizen lan egiten zuen, baina hura utzi eta baserrira ezkondututako ziren. Gero Alkortaerenean lan egin zuen urte askoan. Gerora Galartza baserrian egon ziren erreterotako eta bera eskolatumeei jatekoa ematen lanean hasi zen.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2025-11-18

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkarte
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com